

Сяргей Тарасаў

Ефрасіння
Офрасіння
Яфрасіння

Яе час · Яе крыж

Сяргей Тарасаў

**ЕЎФРАСІННЯ — ОФРАСІННЯ —
АФРАСІННЯ ПОЛАЦКАЯ.
ЯЕ ЧАС, ЯЕ КРЫІЖ**

Мінск
Выдавец Р. М. Цымбераў
2021

УДК 271.22-36+94(476) “11”

ББК 86.372(4Беи)

Т19

Каліграфія — К. Дрозд (Еўрапейская асацыяцыя каліграфістаў, Таллін).

У выданні выкарыстаны фотаздымкі: І. Супранёнка, С. Тарасава,
А. Аркуша, Я. Торшына, М. Кузьміча, С. Плыткевіча, П. Кастрамы

Аўтар і выдавец дзяякуюць за ўсебаковую падтрымку пры падрыхтоўцы кнігі да выдання
Андрэю Нажэскіну, ганаровому консулу Рэспублікі Беларусь у Лазане,
і Алею Сапегу (Фонд Марыі Магдалены Радзівіл).

Тарасаў, Сяргей Васільевіч

Т19 Еўфрасіння — Офрасіння — Афрасіння Полацкая. Яе час, яе крыж / Сяргей Тарасаў. — Мінск : Цымбераў Р. М., 2021. — 368 с., іл.

ISBN 978-985-7236-39-8.

Вы тримаецце фантастычную кнігу! У вашых руках — гісторыя пачатку хрысціянскай Беларусі, старажытнага Полацка, Хрыстовай веры. Імя ёй — Еўфрасіння — Офрасіння — Афрасіння. Аб нябеснай алякунцы Беларусі ведаюць усе. Аўтар гэтай працы — таксама і аўтар падручніка «Мая Краіна — Беларусь», з якога ўсе дзецы Беларусі ад 4-га класа пачынаюць вывучаць гісторыю сваёй Краіны. Чытаючы кнігу, вы маеце магчымасць паўশпацираваць з Параскеваю (Афрасінняю) па старажытным Полацку, перанесціся ў яе няпростыя гады ў манастыры, праісці ўвесі яе шлях ажно да Канстанцінопала і Іерусаліма, потым да Кіева і вярнуцца ў Полацк. Куды яна, дарэчы, вяртадца не збралася. За кожны абзац, за кожны сказ, за кожнае СЛОВА аўтар гатовы прафесійна адказаць і нават пайсці на «эшафот». Бо ён археолаг і гісторык, які прысвяціў сваёй навуковае і чалавече жыццё Полацку, крохой па вуліцах, па якіх хадзіла Афрасіння Полацкая. І ён упэўнены, што ёСЦЬ, і ведае, дзе сёння захоўваецца знакаміты КРЫЖ Афрасінні, створаны Лазарам Богшам у 1161 годзе. І ў тым, што пракляцце Афрасінні... збудзеца.

УДК 271.22-36+94(476) “11”

ББК 86.372(4Беи)

ISBN 978-985-7236-39-8

© Тарасаў С. В., 2021

© Афармленне. Выдавец Цымбераў Р. М., 2021

ЗМЕСТ

Плыня часу	3
Пра што маўчаць летапісы	8
Бацькоўскі дом і горад прадславы	19
Свет далёкай александрыі	36
Пострыг	45
У манастыры	64
Сяльцо	73
Спасаўскі манастыр	93
Будаўніцтва і збіранне	105
Адзігітрыя эфеская	111
Храм	143
Фрэскі	172
Крыж Лазара Богшы. Стварэнне	191
Полацкія залатары	198
Святыні крыжа	212
Афрасіння і старажытныя надпісы	220
Зыход	233
Апошняя дні жыцця зямнога	242
Жыццё пасля смерці. Дарога дадому	252
Вяртанне ў Полацак	266
Афрасіння і Корфу	283
Яе Крыж	291
Знікненне і пошуки	313
Аднаўленне вобраза Крыжа	320
«Маскоўская вандроўка»	328
Масква	334
Замест эпілога	359
Літаратура	363